

Stichting Herdenkingsmonument Mierlo-Hout
Nieuwsbrief
7e jaargang No.4
sept 2021

**Zomaar een
herdenkingsmonument**

**10 jaar
Herdenkingsmonument
Mierlo-Hout**

Hallo vrienden,

Zomaar een herdenkingsmonument

F: H.Raaijmakers

Monument Woeste Hoeve

Op 8 maart 1945 werden te Woeste Hoeve in de gemeente Apeldoorn 117 mannen door de Duitse bezetter gefusilleerd als represaille voor de "aanslag" op Rauter, de hoogste Duitse politiegeneraal en hoofd van de SS in Nederland.

Op zaterdag 21 juli 1945 werd op initiatief van de BS (Binnenlandse Strijdkrachten) uit Loenen naast de fusilladeplaats een eenvoudig monument opgericht. Het was een houten kruis, gemaakt door timmerman Reusken uit Loenen. Aan de voet van het kruis waren zwerfkeien gelegd en in de nabijheid stond een houten bordje met de volgende tekst:

"Op 8-3-'45 werden hier 117 vaderlanders door de Duitse overweldigers, op gruwzame wijze vermoord."

Geschiedenis

In de nacht van 6 op 7 maart 1945 werd bij de buurtschap Woeste Hoeve per ongeluk een "aanslag" gepleegd op Hanns Albin Rauter.

F: wikipedia

Op 6 maart had de Apeldoornse ondergrondse een tip ontvangen dat de Wehrmacht de volgende ochtend bij een slachterij in Epe drieduizend kilo vlees zou ophalen. Vanwege de voedselschaarste bij onderduikers en evacués zou dat vlees in Apeldoorn heel goed van pas komen.

Een groep verzetsmensen kreeg de opdracht de Wehrmacht voor te zijn en diezelfde nacht nog het vlees in Epe op te halen. De groep beschikte over Duitse uniformen, maar de auto's die de verzetsgroep had waren niet geschikt voor zo'n grote lading. Ze besloten een vrachtwagen van de Wehrmacht te kapen.

Het verlaten stuk in de buurt van Woeste Hoeve leek het meest geschikt voor de uitvoering van hun plan. Er reden nogal wat Duitse vrachtwagens heen en weer tussen Apeldoorn en Arnhem.

Toen de groep ter hoogte van Woeste Hoeve een zware auto hoorde naderen, dacht men dat het een vrachtwagen was. Het bleek echter een open BMW te zijn met Duitse officieren. In het vuurgevecht dat volgde werd de chauffeur van de auto dodelijk geraakt, evenals de officier die achterin zat.

De man die naast de chauffeur zat leefde nog en hield zich dood. Later bleek dat het Rauter was, de hoogste Duitse politie-generaal en hoofd van de SS in Nederland.

Het was duidelijk dat de Duitsers het er niet bij zouden laten zitten. Na een dergelijk incident was het gebruikelijk dat er represailles genomen werden in de vorm van het fusilleren van gevangengenomen verzetsmensen, bekende Nederlanders en politici.

Rauter was zelf in Nederland de initiatiefnemer geweest van deze represaillemaatregelen. Hij had zelfs duidelijke quota ingesteld, zoals 10 levens voor een Duitse dode en 3 voor een Nederlandse dode in Duitse dienst enz.. In juni 1944 had Hitler bevolen dat de berechting van verzetsmensen gestopt moest worden. De Duitse SD kreeg toen vrij spel om met mensen die ze oppakten te doen wat ze wilden, zij werden de zogenaamde Todeskandidaten.

Half september geeft Rauter bevel om verzetsmensen als represaille aan de openbare weg dood te schieten en hun lichamen lange tijd te laten liggen. Voorbijgangers werden gedwongen toe te kijken bij de executies. Zo hoopten ze het verzet te breken.

Nu Rauter zelf het slachtoffer was, werd het een represaille op grote schaal. SS-Brigadeführer, en hoofd van de SD in Nederland, Karl Eberhard Schöngarth nam de taken van Rauter over). Hij was verantwoordelijk voor de uitvoering van de vergeldingsactie. Toch was Rauter zelf niet minder verantwoordelijk. Hij is nooit buiten bewustzijn geweest en Schöngarth heeft in het ziekenhuis overleg met hem gepleegd.

Er werden op 8 maart 1945 in totaal 274 mannen gefusilleerd. In Amsterdam, Amersfoort, Fort De Bilt en op de Waalsdorpervlakte werden vanwege de "aanslag" op Rauter 157 mannen gefusilleerd.

Maar bij de buurtschap Woeste Hoeve vond de grootste vergeldingsactie plaats.

Uit gevangenen in Assen, Zwolle, Almelo, Colmschate, Doetinchem en Apeldoorn werden 117 mannen gehaald. De jongste was 17, de oudste 75 jaar. Al deze mannen werden in de ochtend van 8 maart op de plaats waar nu het monument staat, gefusilleerd.

Allemaal werden ze eerst naar de SD-Dienststelle in Apeldoorn gebracht. Hier werden ze opgewacht door de grootste sadisten die de Veluwe in die tijd kende. Het waren zgn "rexisten", voornamelijk Belgen die net voor de val vanuit Antwerpen waren overgeplaatst naar Apeldoorn. De meest beruchte uit de groep waren Emiel Thonon (bijnaam "de rat"), Hermann Veit, Eugène Dirckx en Verhulsdonk. Oskar Gerbig was hier al enkele maanden commandant. Hij was uit Almelo overgeplaatst, hij stond bekend als een redelijk mens en had in Almelo vaak erger voorkomen. Tegen mensen als Thonon en Verhulsdonk was hij helaas niet opgewassen.

De gevangenen werden door deze mensen geboeid en in 7 bussen geplaatst, waarna ze in colonne rond half zeven 's morgens vertrokken, vooraf gegaan door Gerbig op zijn motorfiets op weg naar Woeste Hoeve. De bussen en vrachtwagens werden geparkeerd op tweehonderd meter afstand van herberg De Woeste Hoeve, op een grasveld bij de driesprong met de weg naar Hoenderloo. Even voorbij de herberg stond een vuurpeloton gereed van 50 Duitsers. De executie ging snel. Elke vijf minuten werd een nieuwe groep van twintig gevangenen opgehaald. De slachtoffers werden daarna in een lange rij naast elkaar neergelegd tussen de weg en het fietspad. De fietsers die voorbijkwamen moesten afstappen en langs de slachtoffers lopen.

In de middag werden alle slachtoffers begraven in een massagraf op begraafplaats Heidehof bij Apeldoorn. Vanaf 25 april 1945 (een week na de bevrijding van Apeldoorn) zijn alle 117 slachtoffers weer opgegraven en op 2 na geïdentificeerd (in 2008 werd één ervan alsnog geïdentificeerd). De meeste slachtoffers zijn daarna tijdelijk bij elkaar herbegraven elders op Heidehof, waarna het grootste deel in de loop van 1945 en later door hun familie naar andere begraafplaatsen in Nederland is overgebracht. In de loop der jaren is een deel der slachtoffers weer herbegraven op het Ereveld Loenen.

De nabestaanden hebben er gezamenlijk voor gezorgd dat er een tekst in het voetpad naar het monument kwam. Het is een gedicht van Dietrich Bonhöffer, een Duits theoloog die vanaf 1933 deelnam aan de strijd tegen het Nationaal - Socialisme. Hij was zeer nauw betrokken bij een verzetsbeweging en werd op 9 april 1945 in het concentratiekamp Flössenburg vermoord.

***als je van iemand houdt
en je bent van diegene gescheiden
kan niets de leegte vullen
je moet dat niet proberen***

***je moet eenvoudig aanvaarden en volharden
dat klinkt erg hard
maar het is ook een grote troost
want zolang de leegte werkelijk leeg blijft
blijf je daardoor met elkaar verbonden***

Dietrich Bonhoeffer

Hoe komt u bij het monument?

De Woeste Hoeve ligt aan de Oude Arnhemseweg op de Veluwe tussen Hoenderloo en Beekbergen
(gemeente Apeldoorn).

Op de A50 afrit 22 (Hoenderloo) nemen.

Daarna de ANWB-borden volgen.

Vanaf Beekbergen, Hoenderloo en Loenen is de route ook bewegwijzerd.

Het monument vindt u schuin tegenover restaurant Woeste Hoeve (Oude Arnhemseweg 292 ,
7361TW Woeste Hoeve / Beekbergen).

Meer info kunt u vinden op website: monumentwoestehoeve.nl

2011-2021

Tien jaar Herdenkingsmonument Mierlo-Hout

Buiten de 10-jarige viering van ons Herdenkingsmonument, is het tevens alweer 77 jaar geleden dat wij bevrijd zijn van de Duitse onderdrukking.

Naar aanleiding van het 10-jarig jubileum hebben wij als bestuur gedacht het monument een mooie upgrade te geven. Tevens worden er twee nieuwe namen aan toegevoegd, welke volgens de criteria als oorlogsslachtoffer aangemerkt mogen worden.

Deze onthulling vindt plaats tijdens de jaarlijkse herdenking op 22 sept.

Ook dit jaar zal de jeugd weer, als odoptieschool is dit jaar OBS 't Hout aan de beurt, meegenomen worden in de festiviteiten.

's Morgens wordt er met de kinderen een bezoek gebracht aan War Cemetery Mierlo, waar ze een rondleiding krijgen. De verplaatsing naar Mierlo en terug gebeurt met authentieke militaire voertuigen.

Tevens wordt er om 12.00 u, in het bijzijn van de schoolkinderen, het vrijheidsvuur ontstoken.

Voor meer info omtrent onze Stichting verwijzen wij u naar onze website:

<https://monumentmierlohout.nl>

Stichting HMMH ♦ p/a Binnenvoort 6 ♦ 5706 GB ♦ Helmond ♦ KvK 64271153

Telefoon : 0622606053 ♦ Bankrek : NL33RAB00149510217